

BLAUWVOETERIJ, naam voor de in 1875 te Roeselare ontstane studentenbeweging onder impuls van Albrecht Rodenbach.

Vlaamsgezinde leraren als H. Verriest, A. van Hee en E. Demonie werkten aan het klein seminarie van Roeselare, waar zij de leerlingen opvoedden tot liefde voor godsdienst en moedertaal. In de poësisklas van 1874-'75 zaten verscheidene leerlingen, onder wie A. Rodenbach, J. Devos, A. Bruwier, K. Watteeuw, C. Lievens en R. Adriaens, die hiervoor bijzonder ontvankelijk waren. Hun leider Rodenbach werd sterk aangegrepen door de boeken van Conscience, vooral door *De Kerels van Vlaanderen*. Hij zag in dat kerelsvolk, met als partijnaam Blauwvoeten, dat streed tegen vreemde dwingelandij, een verpersoonlijking van zijn Vlaams ideaal. Onder zijn invloed werd de Blauwvoet, die door Conscience was voorgesteld als een zeearend, het symbool van de leerlingen in hun strijd tegen de verfransing en namen zij het wachtwoord van de kerels „Vliegt de Blauwvoet, storm op zee” over (z. Blauwvoet). De leerlingen beschouwden de blauwvoeterij aanvankelijk niet als een verzetsbeweging tegen de onderdrukking door de college-overheid. Zij wilden slechts een meer heldhaftig karakter geven aan hun Vlaamsgezindheid, die getolereerd en zelfs aangemoedigd werd door directie en leraren. Superior Delbar, die nochtans een Waal was, steunde inderdaad deze beweging: hij benoemde de Vlaamsgezinde Verriest tot leraar in de retorica, stelde hem aan tot voorzitter van de lettergilde van het seminarie en liet begin 1875 de geliefde Vlaamse dichter L. de Koninck naar het seminarie komen om uit eigen werk voor te lezen. De leerlingen van poësis kregen zelfs toestemming om uitsluitend Vlaamse liederen te zingen op het feest van de superior. Deze toestemming werd echter om een onbelangrijke reden ingetrokken en van dat ogenblik af werd de blauwvoeterij een symbool van verzet. Delbar had zich persoonlijk aangevallen gevoeld door een gedicht dat verspreid was in het seminarie en waarin het woord Wallon „un mot qui n'est pas poétique” werd genoemd, en begon de blauwvoeterij te beschouwen als een opstandige beweging. Daarom eiste hij plotseling tweetaligheid op zijn feest, waarna de poësisleerlingen besloten helemaal niets te zingen. Het feest verliep in een gespannen sfeer en eindigde in rebellie van de leerlingen. Een week daarna werd J. Devos, een van de leiders van zijn klas buiten de deur gezet, wat het gevoel van repressie nog vergrootte. Rodenbach droeg een gedicht op aan de „eerste martelaar”.

Tijdens het volgende schooljaar bleef het conflict, zij het niet meer zo openlijk, bestaan. De leerlingen gaven uiting aan hun Vlaamsgezindheid in geheim verspreide gedichten en liederen en in een bijzondere verering voor de H. Lutgart. Delbar van zijn kant schafte al de bestaande gilden aan het seminarie af, behalve een Franse, en een leerling kreeg het consilium *abeundi* omdat hij op zijn naamkaartje VDB, SOZ (Vliegt de Blauwvoet, Storm op Zee) had laten drukken. Deze spanning verminderte toen de niet aanvaarde surveillant Barbe werd vervangen door de Vlaamsgezinde Lanssen. Dit jaar had het feest van de superior een rustig verloop en hield Rodenbach een afscheidsrede voor Delbar.

De blauwvoeterij was intussen verbreid over West-Vlaanderen. Tijdens de zomervakantie in 1876 werden door de leerlingen spelersgilden opgericht, die stukken opvoerden als *Ondergang van de*

Kerels en Jacob van Artevelde. Ook in het college te Tielt, waar A. Depla en H. Persyn de leiders waren, kwam de beweging op gang, evenals in de colleges te Torhout, Diksmuide, Kortrijk en Brugge. De blauwe kleur van de kerels kon men terugvinden bij De Vlaamsche Vlagge, waarvan de eerste jaargangen een fel blauw omslag hadden. Omstreeks 1880 stierf de blauwvoeterij uit. De geest van de beweging bleef leven in de kerelsliederen, waarvan verscheidene door Rodenbach waren gedicht. In de latere jaren werd er een romantische sfeer omheen geweven en beriepen de studenten zich in conflictsituaties op de blauwvoeterij als symbool van hun verzet.

LITERATUUR: F. Rodenbach, *Albrecht Rodenbach en de blauwvoeterij* (1909); - L. Dosfel, *Schets van èene geschiedenis der Vlaamsche studentenbeweging* (1924); - F. Baur, *Albrecht Rodenbach. Het leven. De persoonlijkheid* (1960).

LIEVE VOS-GEVERS